

IQTISODIYOT VA BIZNES JARAYONLARINI TRANSFORMASIYALASHDA SUN'IY INTELEKT TEXNOLOGIYALARINING O'RNI

Xolmatov Murodil Zoxid o'g'li

Farg'ona davlat texnika universiteti talabasi

Annotatsiya: Mazkur maqolada zamonaviy iqtisodiyot va biznes tizimlarida sun'iy intellekt (SI) texnologiyalarini qo'llashning nazariy va amaliy jihatlari tadqiq etiladi. Tadqiqot davomida SI algoritmlarining operatsion samaradorlikni oshirish, xarajatlarni optimallashtirish va qaror qabul qilish jarayonlarini avtomatlashtirishdagi roli tahlil qilingan. Shuningdek, moliya va logistika sohalarida SIning iqtisodiy samaradorlik ko'rsatkichlari keltirilgan.

Kalit so'zlar: Raqamli iqtisodiyot, sun'iy intellekt, mashinali o'qitish, biznes transformatsiyasi, bashoratli tahlil, katta ma'lumotlar.

Abstract: This article examines the theoretical and practical aspects of using artificial intelligence (AI) technologies in modern economic and business systems. The study analyzes the role of AI algorithms in increasing operational efficiency, optimizing costs, and automating decision-making processes. Furthermore, economic efficiency indicators of AI in finance and logistics sectors are provided.

Keywords: Digital economy, artificial intelligence, machine learning, business transformation, predictive analytics, big data.

KIRISH (INTRODUCTION)

Bugungi global raqobat sharoitida iqtisodiyotning raqamli transformatsiyasi davlatlar va kompaniyalar rivojlanishining asosiy sharti hisoblanadi. Sun'iy intellekt (SI) nafaqat texnologik vosita, balki ishlab chiqarishning beshinchi omili sifatida namoyon bo'lmoqda. Maqolaning dolzarbligi shundaki, an'anaviy boshqaruv usullari katta hajmli ma'lumotlar (Big Data) oqimini tahlil qilishda samarasiz bo'lib qolmoqda. Tadqiqotning maqsadi — SI texnologiyalarining biznes jarayonlariga integratsiyalashuv darajasini aniqlash va uning iqtisodiy afzalliklarini asoslab berishdan iborat.

TAHLIL VA METODOLOGIYA (ANALYSIS & METHODOLOGY)

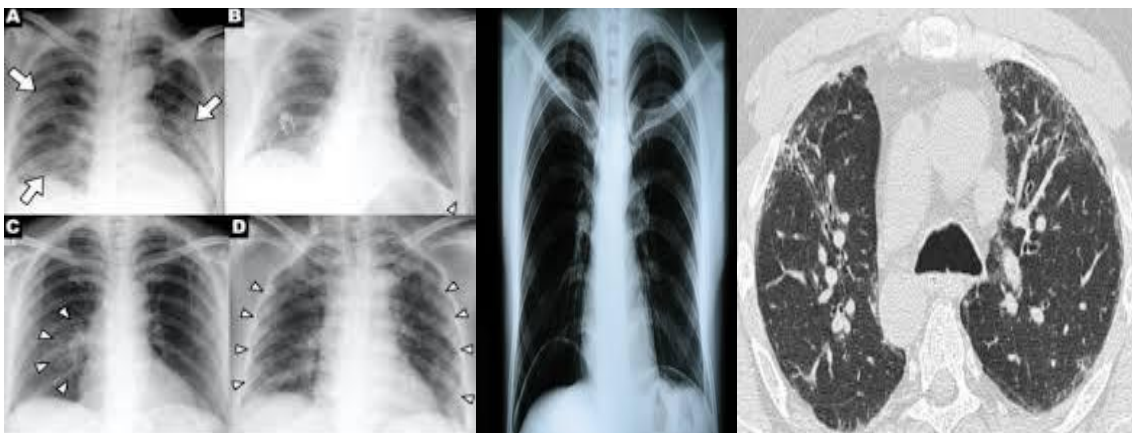
Tadqiqot jarayonida tizimli tahlil, qiyosiy iqtisodiy tahlil va mantiqiy umumlashtirish metodlaridan foydalanildi. Biznesda sun'iy intellektning ta'siri uchta asosiy yo'nalishda tahlil qilindi. Birinchidan, operatsion avtomatlashtirish yo'nalishida mashinali o'qitish algoritmlari orqali ishlab

chiqarish zanjiridagi rutin vazifalarni inson ishtirokisiz bajarish imkoniyatlari ko'rib chiqildi. Ikkinchidan, mijozlar bilan ishlash tizimlarida tabiiy tilni qayta ishlash texnologiyalari yordamida xizmat ko'rsatish sifatini oshirish masalalari o'rganildi. Uchinchidan, bashoratli tahlil yo'nalishida ekonometrik modellar yordamida bozor konyunkturasini yuqori aniqlikda prognoz qilish imkoniyatlari tahlil qilindi.

Natijalar

Olib borilgan tahlillar natijasida quyidagi xulosalarga kelindi. Moliya sektorida sun'iy intellekt yordamida kredit skoringi tizimlarining joriy etilishi banklardagi risk darajasini yigirma besh foizga kamaytiradi. Firibgarlikka qarshi tizimlar shubhali tranzaksiyalarni real vaqt rejimida aniqlash imkonini beradi. Logistika sohasida aqlli algoritmlar marshrutlarni optimallashtirish orqali yoqilg'i va transport xarajatlarini o'rtacha o'n besh foizga qisqartirishi aniqlandi. Marketingda esa shaxsiylashtirilgan takliflar tizimi savdo hajmining o'n foizdan o'ttiz foizgacha o'sishini ta'minlashi ma'lum bo'ldi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, sun'iy intellekt iqtisodiyot va biznesning barcha bo'g'inlarida samaradorlikni oshirishning kuchli mexanizmi hisoblanadi.

Akademik tahlillar shuni ko'rsatadiki, ushbu texnologiyalarni joriy etish nafaqat texnik masala, balki strategik investitsiyadir. Kelajakda algoritmlarning shaffofligi va ma'lumotlar xavfsizligi masalalari tadqiqotlarning markazida bo'lishi lozim. O'zbekiston sharoitida sun'iy intellektni biznesga tatbiq etish uchun kadrlar malakasini oshirish va raqamli infratuzilmani rivojlantirish talab etiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

- 1.Schwab K. The Fourth Industrial Revolution. World Economic Forum, 2017.
- 2.Agrawal A., Gans J., Goldfarb A. Prediction Machines: The Simple Economics of Artificial Intelligence.
3. Harvard Business Review Press, 2018. Russell S., Norvig P. Artificial Intelligence: A Modern Approach. Pearson, 2020.
- 4.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. Raqamli O'zbekiston — 2030 strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida. 2020 yil 5 oktyabr.
5. Davenport T. H. The AI Advantage: How to Put the Artificial Intelligence Revolution to Work. MIT Press, 2019.